

proti usnesení. Při plnění uloženém rozsudkem počíná se tato lhůta podle ustanovení třetího odstavce § 409 c. ř. s. po dni, kterého rozsudek nabyl právní moci, a jen ve případě, že proti rozsudku první stolice nebyl podán opravný prostředek, ode dne doručení tohoto rozsudku (srov.: Zodpovědění otázek k § 409 c. ř. s. a čís. 6267 sb. n. s.). Podle ustanovení § 466 c. ř. s. odvoláním včas podaným staví se právní moc a vykonatelnost rozsudku až do vyřízení opravného prostředku. Ustanovení § 409 c. ř. s. netýká se však usnesení, poněvadž podle ustanovení § 524 první odstavce c. ř. s. rekurs proti usnesení nemá odkladacího účinku, pokud jde o jeho provedení a nastoupení jeho vykonatelnosti mimo případy zákonných výjimek, o které však v souzeném případě nejde. Poněvadž však provedení usnesení bez zřetele na rekurs mohlo by v konkrétních případech zmařiti účel úspěšného rekursu, dána jest soudu ve druhém odstavci § 524 c. ř. s. možnost dočasně zastaviti řízení a tím odsunouti provedení a vykonatelnost usnesení až do vyřízení rekursu, tedy přivoditi tím ve příčině usnesení podobný účinek, jaký zákon sám spojuje v § 466 c. ř. s. s podáním opravného prostředku proti rozsudku. Tím se má zabrániti tomu, by nedocházelo k plnění nebo k jeho exekučnímu vymáhání, jež snad rekursním soudem bude odepřeno, a umožniti, by osoba podle usnesení k plnění povinná mohla s plněním sečkati, až její povinnost bude uznána i soudem rekursním. Lhůta k plnění je dána ve prospěch strany povinné, by byla uvarována možných nesnází spojených s okamžitým plněním soudem jí uloženým; stanovením lhůty k plnění bere se slušný zřetel na dlužníka a má býti zabráněno ukvapeným exekucím. Tytéž úvahy, které jsou rozhodující při stanovení lhůty k plnění, na něž uznal soud první stolice, platí však, i když jde o stavení podle druhého odstavce § 524 c. ř. s. do vyřízení rekursu. K doručení usnesení rekursního soudu dochází pravidelně, když už lhůta k plnění, počítajíc od doručení usnesení první stolice, uplynula, a, kdyby lhůta k plnění nebyla rovněž odsunuta, bylo by pravidelně plniti ihned v den doručení usnesení rekursního soudu. Tím by postavení osoby povinné při plnění, o němž rozhodl rekursní soud, bylo horší než při plnění na základě usnesení soudu první stolice a včasné plnění bylo by mnohdy dokonce nemožné, kde jde o provedení prací vyžadujících delšího času, jakž tomu i v souzeném případě. Že to zákonodárce zamýšlel, nic nenasvědčuje. Jest tedy souditi, že lhůtu k plnění počítati jest počínajíc dnem po doručení usnesení rekursního soudu. Dříve, než lhůta ta projde, nelze však exekuci povoliti (§ 7 ex. ř.). V souzeném případě usnesení rekursního soudu bylo doručeno povinnému 19. června 1933, čtrnáctidenní lhůta k plnění končila 3. července 1933; exekuční návrh, podaný dne 23. června 1933, byl tedy předčasný.

Čís. 12916.

Přídělové nemovitosti, které nebyly přiděleny jako rolnický nedíl, mohou za účinnosti zákona ze dne 27. května 1931 č. 93 sb. z. a n. až na výjimky, v tomto zákoně stanovené, býti po dobu uvedenou v § 2

odst. 1 a 2 zmíněného zákona mezi živými zcizeny, zatíženy a propachtovány jen se svolením Státního pozemkového úřadu.

(Plenární usnesení ze dne 16. října 1933, Pres. 669/33.)

Senáty nejvyššího soudu řešily v poslední době odchylně otázku, zda zákaz zcizení přídělového pozemku bez svolení Státního pozemkového úřadu brání, ode dne, jímž ustanovení § 2 zákona čís. 93/1931 nabylo účinnosti, i zatížení přídělového pozemku bez svolení Státního pozemkového úřadu. Rozhodnutí ze dne 17. února 1933, R II 16, 17/33, zodpovědělo tuto otázku záporně, vycházejíc z názoru, že i podle § 2 zákona čís. 93/1931 je zůstaveno Státnímu pozemkovému úřadu, zda a jak chce omeziti právo získané přídělem, a že, omezil-li příděl jen zákazem zcizení, toto omezení nevylučuje zatížení přídělu. Rozhodnutí ze dne 13. října 1932, R II 360/32 bylo v zásadě stejné, povolivši zatížení přiděleného pozemku bez svolení Státního pozemkového úřadu, ač již platilo ustanovení § 2 zákona čís. 93/1931, ježto na pozemku byl poznamenán jen zákaz zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu. V rozhodnutí ze dne 9. března 1933, R II 57/33 byl vysloven opačný názor, neboť byla jím zamítnuta žádost o vklad užívacího práva na přidělených pozemcích vzhledem k § 2 zákona čís. 93/1931 pro nedostatek svolení Státního pozemkového úřadu, ačkoli ze spisů vyplývalo, že na pozemcích byl poznamenán jen zákaz zcizení, nikoli i zákaz zatížení bez svolení Státního pozemkového úřadu. Vzhledem k tomuto rozporu přikázal první prezident nejvyššího soudu spornou otázku plenárnímu senátu, jenž ji zodpověděl, jak shora uvedeno.

D ů v o d y:

Až do účinnosti Malého přídělového zákona ze dne 27. května 1931 č. 93 sb. z. a n. bylo podle § 23 přídělového zákona ze dne 30. ledna 1920 č. 81 sb. z. a n. věcí Státního pozemkového úřadu, by při přídělu, s výjimkou rolnických nedílů, stanovil, zda a jak se přídělcovo právo k přidělené půdě omezuje a jaké následky jsou spojeny se stanoveným omezením a s jeho nedodržením. To platilo i o omezení co do zcizení, zatížení a propachtování přidělené půdy. I tu záviselo na rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, zda a kterým z těchto omezení se přidělená půda zatíží. Nejvyšší soud zaujal za platnosti přídělového zákona č. 81/20 v rozhodnutích sb. n. s. č. 10.418 a č. j. R III 145/31 stanovisko, že vázne-li na přidělené nemovitosti jen zákaz zcizení, není v tom zákaz zatížení a že tudíž zákaz zcizení přiděleného pozemku není na překážku jeho zatížení. Malým přídělovým zákonem ze dne 27. května 1931 čís. 93 sb. z. a n., který nabyl účinnosti dnem vyhlášení, 12. června 1931, byl přídělový zákon č. 81/1920, jakž vysloveno v čl. 1 zákona čís. 93/1931 změněn a doplněn a je v § 2 odst. 1 stanoveno, že půdu, která nebyla přidělena jako rolnický nedíl, je dovoleno propachtovati, zciziti mezi živými a zatížiti jen se svolením Státního pozemkového úřadu, při výměře až do pěti hektarů veškeré této půdy do čtyř

let, v ostatních případech do desíti let, počítaných od knihovního vkladu vlastnického práva původním nabyvatelům, stal-li se však vklad vlastnického práva před účinností tohoto zákona, počítaných ode dne jeho účinnosti. Podle odstavce 2 § 2 potřebují však i po lhůtách v odst. 1 uvedených vlastníci svolení Státního pozemkového úřadu ke zcizení a k zatížení, dokud bude na nabytých nemovitostech váznouti pohledávka státu, státního fondu nebo náhradové banky z poskytnutého úvěru. Právní jednání bez svolení Státního pozemkového úřadu podle odst. 1 a 2 jsou podle odst. 3 § 2 neplatná. Výjimky, co se týče požadavku svolení Státního pozemkového úřadu stanoveny v odst. 4 § 2, v § 3 a 7 uvedeného zákona. Při srovnání § 2 odst. 1 až 3 zákona čís. 93/1931 s § 23 zákona čís. 81/1930, nemůže, hledíc k ustanovení č. 1 zákona č. 93/1931, že se přídělový zákon čís. 81/1930 zákonem čís. 93/1931 mění a doplňuje, býti pochybnosti o tom, že § 23 přídělového zákona čís. 81/1930 byl § 2 Malého přídělového zákona č. 93/1931 změněn tak, že, kdežto do účinnosti zákona čís. 93/1931 záviselo na Státním pozemkovém úřadě, na jeho rozhodnutí, kterým z omezení uvedených v § 2 odst. 1 zákona č. 93/1931 bude přidělený pozemek zatížen, zatěžují nyní všechna v onom § vypočtená omezení přidělený pozemek již ze samého zákona a není na dále ponecháno Státnímu pozemkovému úřadu, by, jak tomu bylo až do účinnosti Malého přídělového zákona, ona omezení určoval. Omezení podle § 2 odst. 1 až 3 zákona čís. 93/1931 týkají se a postihují nejen nemovitosti, jež teprve za účinnosti tohoto zákona byly nebo budou přiděleny, nýbrž postihují i pozemky již dříve přidělené, pokud neuplynou lhůty podle odstavce 1 a 2 § 2. To vyplývá z § 2 a 6 zákona, neboť mluví se tu (§ 2) výslovně i o přidělených nemovitostech, k nimž právo vlastnictví bylo vloženo před účinností tohoto zákona. Náзор, že i za účinnosti Malého přídělového zákona je ponecháno Státnímu pozemkovému úřadu, by určil, zda vůbec a kterým z omezení podle § 2 odst. 1 zákona má býti přidělená nemovitost zatížena, nemá v zákoně čís. 93/1931 opory a nelze jej srovnati s ustanovením § 2 tohoto zákona. Mylným bylo by také míti za to, že i za účinnosti Malého přídělového zákona č. 93/1931, stížen-li přidělený pozemek z dřívějška jen zákazem zcizení, nevádí to zatížení přídělové nemovitosti. Tento náзор byl by správný, kdyby bylo zůstalo při § 4 odst. 2 vládního návrhu, kde se pravilo, že se zákonem nic nemění na konečných rozhodnutích, dohodách a rozhodnutích o svolení, pokud jimi nebyly nabyvatelům vůbec uloženy závazky neb omezení pro pacht, zcizení a zavazení, nebo byly jim uloženy, avšak omezené časem na kratší dobu. Podle toho měla zůstati v platnosti ustanovení konečných rozhodnutí, dohod a rozhodnutí o svolení, pokud co do pachtu, zcizení a zavazení byla pro nabyvatele příznivější než ustanovení zákona. Avšak § 4 odst. 2 vládní návrhu byl nahrazen § 5 odst. 4 zákona, podle něhož se zákonem nic nemění na konečných rozhodnutích, dohodách a rozhodnutích o svolení, pokud jimi nebyly nabyvatelům uloženy závazky neb omezení ve příčině pachtu, zcizení a zavazení, pokud tento zákon nestanoví jinak. Změněna byla tedy konečná rozhodnutí, dohody a rozhodnutí o svolení,

pokud byly nabyvatelům uloženy závazky nebo omezení co do pachtu, zcizení a zavazení, takže v té příčině platí nyní na místě nich zákon. Nezměněna zůstala jen konečná rozhodnutí, dohody a rozhodnutí o svolení, pokud ukládala nabyvatelům jiné závazky a omezení, než co do pachtu, zcizení a zavazení, avšak i ta jen, pokud zákon nestanoví jinak. Jinak stanoví zákon na př. ve příčině patronátu, ohledně závazku podrobiti svobodný majetek scelovacímu řízení a stran povinnosti obhospodařovati přidělený pozemek sám s rodinou (odst. 2 a 3 § 5). Jsou tím po případě dotčena nabytá práva, ale s tím zákon, jak lze souditi ze zprávy rozpočtového výboru senátu (tisk 462), počítal. Podle důvodových zpráv (tisk 898, 1105, 462) bylo snahou Malého přidělového zákona uvolniti pokud lze přidělce v jeho disposičním právu s přidělem, této snaze bylo vyhověno ustanovením §§ 1, 2 odst. 4, 3, 5 a 6, avšak, co se týče omezení uvedených v odst. 1 § 2, v tom směru zákon novou úpravou právo nakládati s přiděleným pozemkem neuvolnil. K vůli úplnosti se dodává, že za účinnosti Malého přidělového zákona č. 93/31 nesejde, co se týče nutnosti svolení Státního pozemkového úřadu ke zcizení, propachtování nebo zatížení přidělového pozemku a co se týče neplatnosti smluv bez onoho svolení uzavřených na tom, zdali omezení v § 2 Malého přidělového zákona uvedená jsou v pozemkové knize vůbec nebo jen některá z nich zapsána nebo nikoli. Nejde totiž o omezení po rozumu § 23 příd. zákona čís. 81/20 v tom kterém případě rozhodnutím Státního pozemkového úřadu stanovená, nýbrž o omezení zákonem uložená a pozemek ze zákona i bez zápisu do pozemkové knihy postihující. Důvěra v knihy veřejné, pokud jde o ona omezení, je vyloučena. Z těchto důvodů dospěl plenární senát k právní větě vpředu uvedené.

Čís. 12917.

Nejen opožděně podaná, nýbrž i nepřipustná dovolání mají býti soudem první stolice odmítnuta; neučiní-li tak procesní soud, není vyloučeno, by tak neučinil odvolací soud.

Třebas odvolací soud, zrušivší částečně rozsudek prvního soudu a uloživší prvnímu soudu další jednání, nevyřkl, že se v tomto směru usnesl, nýbrž rozhodl i v této části formou rozsudku, lze takovému vpravdě usnesení odporovati jen za předpokladů § 519 čís. 1—3 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 19. října 1933, R I 941/33.)

Soud druhé stolice odmítl dovolání jako nepřipustné. Důvody: Pokud rozsudek prvního soudu byl zdejším rozsudkem pro neúplnost řízení zrušen ohledně nároků nemanželské matky, jde vlastně o zrušovací usnesení podle § 496 c. ř. s. pojaté do rozsudku a přípustným opravným prostředkem byl by jen dovolací rekurs, to však jen tehdy, kdyby zároveň bylo v usnesení tom vyřčeno, že řízení v první stolici má býti započato teprve, až toto usnesení nabude právní moci (§ 519, čís. 3 c. ř. s.). Této doložky však ve zdejším shora uvedeném